

Activitățile cu caracter creativ și integrarea elevilor cu CES în grupurile de apartenență

Proiect de activitate

Autor: Prof. Toth Amelia

Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Orizont” Oradea

Motto:

“Prietenia face ca bucuria să fie mai mare și amărăciunea mai mică”

(Thomas Fuller)

Conceptul de integrare

Conceptul de integrare s-a dezvoltat împreună cu normalizarea vieții persoanelor cu handicap, aceasta reprezentând modalitatea principală de atingere a acestui scop. Unesco definește integrarea ca fiind „un ansamblu de măsuri ce se aplică diverselor categorii de populație și urmărește înlăturarea segregării sub toate formele”

Integrare socială – incluziune socială

Integrarea copiilor cu cerințe speciale are în vedere includerea acestora în clasele obișnuite, se centrează pe transferul copiilor de la școli separate la școlile obișnuite din cadrul comunității; dacă nu se constată o creștere a interacțiunilor între elevii cu și fără dizabilități, Gheguț (2007) consideră că nu este un proces de integrare școlară reală, ci numai o etapă în integrare: integrarea fizică.

Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop valorificarea optimă a resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități

Dacă integrarea înseamnă atingerea normalizării (a unei stări de echilibru) și înlăturarea segregării de toate formele, incluziunea reprezintă orientarea acțiunilor pe școală ca instituție deschisă pentru toți.

Rolul tehnicilor creative în recuperarea și integrarea copiilor cu CES

Scopul tehnicilor creative în activitatea educativă este de a aduce o schimbare, alături de crearea unui lucru/obiect concret (obiect, idee, vis, poveste etc.). Tehnicile creative sunt utile atât pentru copiii cu CES cât și pentru elevii din clasele integratoare. Ele constituie un teren privilegiat al cunoașterii umane. Formele de terapie creativă constituie una din căile principale de interacțiune cu copilul. Desenul, pictura, modelajul, colajul, teatrul, jocul, basmele, marionetele, dansul, muzica sunt câteva dintre metodele care dezvoltă creativitatea și implicit personalitatea copilului. Acestea oferă copilului acea siguranță de care are atâta nevoie, și o libertate de exprimare și manifestare a dorințelor, trebuințelor, nevoilor, opiniilor, atitudinilor sale.

Principalele tehnici creative utilizate în munca cu elevii cu CES sunt:

- DESENUL ȘI PICTURA

“... de fapt copilul în desenul său povestește grafic, fără ca aceasta să includă în mod necesar și cuvinte. Desenul copilului este un veritabil limbaj” (Roseline Davido).

- MODELAJUL

"Sufletul conține toată știința umană. Noi putem doar să-l ajutăm să scoată această cunoaștere la lumină" (Maestrul Eckart).

- COLAJUL

"Adevărata cunoaștere nu poate fi comunicată altfel decât prin simboluri" (Gurdieff).

- TEATRUL

"A fi tu însuși înseamnă a trece prin celălalt pentru a întâlni ceea ce posedai deja" (J. Căin).

- BASMUL

"Îl învață pe pacient să se autoînțeleagă, să se aprecieze pozitiv, să-și descopere propria putere de a se autovindeca" (Sempronia Filipoi).

- JOCUL

"... veți vedea de îndată că multe adevăruri se spun în timpul jocului!" (Roseline Davido).

- MARIONETELE

"Păpușa sau marioneta ia ființă datorită vieții celui care o animă. Obiect de identificare proiectivă la origine, păpușa sau marioneta poate asimila valoarea de obiect tranzițional cu scopul de a crea o relație cu celălalt" (C.Duflot).

- DANSUL ȘI MIȘCAREA CREATIVĂ

"Prin mișcare și dans lumea interioară a fiecărei persoane devine tangibilă... această tehnică crează un mediu securizant, în care sentimentele pot fi exprimate și comunicate în siguranță" (după Payne, H., 1988).

- MUZICA

"Muzica ne relaxează, ne induce o anumită dispoziție (bună sau rea), dă un sens existenței noastre" (Ioan Bradu Iamandescu).

Obiective și metodologie

Obiectivele vizate de această activitate sunt următoarele:

- Identificarea atitudinii copiilor din grupurile de apartenență (clasele de elevi) față de copiii cu CES (elaborarea unui chestionar de atitudini) în două etape: pre-test și post-test;
- Elaborarea sistemului de activități creative destinate dezvoltării psihomotrice a copiilor cu CES (activități formative și de dezvoltare personală);
- Evaluarea stimei de sine la copiii cu CES din grupul experimental (pre-test și post-test)

Ipoteze:

- Presupunem că implicarea copiilor cu CES în activități cu caracter creativ va determina creșterea stimei de sine a acestora;
- Presupunem că implicarea copiilor cu CES în activități cu caracter creativ va determina modificări în atitudinea copiilor din grupurile de apartenență față de aceștia;

Eșantionul de studiu

- a. Copii cu CES cu vârste cuprinse între 10/14 ani integrați în învățământul de masă
- b. Copii din clasele/ grupurile de apartenență ale copiilor cu CES

Metode utilizate

1. Chestionar sociometric

Acest chestionar (Anexa nr. 1) cuprinde un număr de 9 întrebări care vizează cunoașterea gradului de acceptare-respingere în următoarele situații:

- a fi/ a nu fi coleg de clasă
- a fi/ a nu fi coleg de echipă la un concurs sportiv
- a fi / a nu fi coleg de echipă la un concurs școlar
- a fi / a nu fi șeful clasei

2. Chestionar de cunoaștere a stimei de sine

Acest chestionar (Anexa nr. 2) cuprinde un număr de 10 întrebări adresate elevilor cu CES integrați în învățământul de masă din eșantionul de studiu, care vizează cunoașterea stimei de sine, raportat la diverse situații : dorința de a veni la școală zilnic, de a participa la diverse activități, convingerea că va fi acceptat de colegii de clasă în situații diverse, necesitatea de a-și exprima opinia, etc.

3. Activitatea formativă

Activitatea se organizează în trei etape: etapa pre-test, etapa formativă, etapa post-test.

Descrierea activităților formative va fi realizată în capitolul următor.

Prezentarea strategiilor formative

ARTelierul ca mijloc de integrare a copiilor cu CES

Ideea de ARTelier are în vedere o mai bună integrare a elevilor cu cerințe educative speciale în colectivul clasei. Dat fiind faptul că imaginea de sine reprezintă pilonul personalității cu impact major asupra integrării oricărei persoane, educarea unei imagini de sine favorabile la copiii cu CES se prezintă ca o condiție de bază a incluziunii școlare.

Încurajarea relațiilor de prietenie, joc și comunicare în cadrul proiectului la care participă atât elevii cu CES, cât și colegii ai acestora, elevi fără CES duce la înlăturarea etichetării și a barierelor afective.

În al doilea rând, participarea la o activitate, care nu are la bază învățarea, ci jocul și libera exprimare a sentimentelor prin intermediul activitatilor practice duce la dezvoltarea imaginii de sine, la diminuarea sentimentelor de inferioritate și egelitate de șanse. Faptul că proiectul cuprinde și o expoziție, precum și activități extrascolare (ieșiri în oraș) –este un argument motivant, care de asemenea contribuie la o autoapreciere adecvată. Apreciindu-se și având stimă de sine, elevul cu CES va fi acceptat mai ușor în colectivul clasei. Faptul că elevul normal are șansa de a participa la un proiect, invitat fiind de un coleg de-al său cu CES, îl va face mult mai deschis, mai cooperant și mai sensibil în înțelegerea nevoilor celorlalți, fără a se ajunge așadar la prejudecăți și evitări a-priori.

În al treilea rând, proiectul care are la bază o activitate artistică cum ar fi pictura, modelajul, colajul, prezintă dincolo de cele enumerate mai sus, avantajul de a fi o activitate terapeutică. Art-terapia vizează exprimarea emoțiilor – copilul învață să devină el însuși, să se exprime liber, să devină încrezător în forțele sale, să relaționeze –într-un cuvânt, să fie fericit. Nu trebuie să exceleze în pictură sau modelaj, ci doar să se simtă liber, să se exprime liber.

Ideea de bază în ARTelier este aceea că procesul creativ ajută oamenii în dezvoltarea abilităților personale și interpersonale (comunicare, relaționare, inteligență emoțională), în creșterea stimei de sine și a autoconștientizării, în gestionarea comportamentului și reducerea stresului, în dezvoltarea capacităților cognitive prin stimularea atenției, imaginației și a gândirii.

Așadar, benefic atât pentru elevul cu CES, cât și pentru prietenul său fără CES –putem spune că activitatea are în mod indirect, un impact pozitiv asupra întregii clase din care vin copiii. Fiind un colectiv în care nu există situații de discriminare, de marginalizare se va crea

acea coeziune la nivelul clasei și interrelaționare necesare unui management eficient, dar și unui proces educațional optim.

Etapele și conținutul activităților ARTelier:

Etapele activitatilor:

- a. Selectarea participantilor la ateliere
- b. Formarea grupului (forming)
- c. Etapa confruntarilor (storming)
- d. Etapa stabilirii regulilor si a normelor (norming)
- e. Etapa functionarii optime (performing)

a. Selectarea participantilor la ateliere

- ” Eu, cu bune și cu rele” – activitate frontală, în cadrul căreia elevii sunt puși în situația de a fi respinși
- ” Posterele clasei” – activitate premergătoare atelierelor de creație, în cadrul căreia elevii din clasă vor decora prin tehnici diverse (colaj, pictură) postere cu fotografii de grup

În urma acestor activități la clasă, elevii cu CES își vor alege colegii cu care au intenția să lucreze la ateliere.

b. Formarea grupului (forming)

- ” Cea mai frumoasă zi ” – elevii vor desena imagini sau simboluri referitoare la un moment plăcut din viața lor, pe care doresc să îl împărtășească cu ceilalți; apoi își vor spune numele și vor descrie imaginea (dacă doresc, prezintă desenul) , povestind amănunte din cea mai frumoasă zi pe care și-o amintesc.
- ” Darurile toamnei ” – se va efectua o ieșire în natură, iar elevii vor culege diverse lucruri pe care ulterior le vor folosi în realizarea lucrărilor (ghindă, castane, frunze în culori diverse, plante care pot fi uscate sau presate); în cadrul acestei activități, elevii vor fi grupați câte doi (fiecare elev cu CES împreună cu prietenul pe care l-a invitat la ateliere)

Aceasta este etapa de formare a echipei. Copiii încep să se cunoască între ei, însă iau decizii independente, fără a avea niște obiective comune. Este etapa în care coordonatorul are cel mai important rol. El trebuie să ofere echipei o direcție, o viziune, să răspundă multor întrebări și să fie pregătit pentru testele la care va fi supus.

Este momentul în care membrii echipei, independenți unul de altul, vor încerca să își dea seama dacă se pot integra sau nu în grup. Coordonatorul este responsabil de încrederea pe care membrii echipei și-o acordă unul altuia. Este faza în care se construiește fundația ce va determina cât de solidă este echipa ce tocmai a fost adunată.

c. Etapa confruntărilor (storming)

- ” Tabloul ” – elevii vor realiza câteva elemente decorative din hârtie (flori, bărcuțe, etc) prin decupare, pictare, desen, etc ; toate obiectele decorative, atât cele adunate din natură, cât și cele realizate în atelier vor fi așezate ” la comun ” . Copiii vor primi câte un suport de carton , lipici și foarfece, și li se va cere să realizeze câte un tablou prin tehnica colajului, folosind cât mai multe obiecte. În această situație, elevii care au realizat sau au cules mai multe obiecte se vor revolta în momentul în care acestea sunt folosite de colegii mai puțin harnici
- ” Mascota grupului ” – se vor realiza grupuri de câte 5 elevi, prin tragere la sorți. Li se va pune la dispoziție plastelină, și se va crea mascota grupului. Fiecare copil va începe să modeleze timp de 5 minute, după care va înmâna mascota începută colegului din dreapta să o continue, iar el va continua modelajul început de colegul din stânga.

În această etapă ne așteptăm la apariția unor conflicte, deoarece apare și competiția, doar una dintre mascote rămânând la final mascota grupului. Fiecare va dori să modeleze mascota într-un anumit fel, dar colegul o va modela diferit.

Acesta este în mod cert stadiul cu cele mai mari dificultăți pentru întregul grup. Acum apar conflictele și competiția. Fiecare vrea să arate cât de tare este și nu se vor da înapoi de la confruntări directe.

Foarte important este ca în etapa aceasta coordonatorul grupului să nu lase lucrurile să scape de sub control, lucru care se poate întâmpla foarte ușor. De la confruntări directe și dorința de impunere până la scăderea motivației și dezbinarea echipei e un drum extrem de scurt.

d. Etapa stabilirii regulilor și a normelor (norming)

- ” Cutia cu comori ” – într-o cutie, elevii vor așeza obiecte pe care ulterior le vor folosi la realizarea propriilor lucrări; în perioada de ” performing ” presupunem că ei vor dăruia sau împrumuta prietenilor din grup unele dintre obiectele proprii. Obiectele din cutie ar putea fi:
 - aduse de acasă – panglici, dantele, mărgelile, sclipici, diverse medalioane, etc
 - modelate din lut polimeric
 - pictate pe carton, spumă, fetru și decupate
 - bilețele cu citate motivaționale, mesaje, cuvinte

- imagini decupate din reviste

Această activitate se va desfășura pe parcursul a mai multor ședințe de atelier.

- ” Portretul meu” – se va realiza decorarea prin tehnica ” scrapbooking” a unei fotografii personale, folosind obiecte din cutia cu comori. Fiecare portret va avea câte un citat, mesaj, cuvânt reprezentativ. Se va observa dacă elevii încep să împartă din proprie inițiativă obiecte sau idei; atunci când acest lucru se va întâmpla, vom fi foarte aproape de momentul ” performing”
- ” Pot să ajut” . Acesta este un moment în care grupul va începe să lucreze ca un tot unitar, deoarece li se prezintă un caz social, o situație în care un copil care necesită o operație costisitoare urmează să fie sprijinit financiar de o fundație. Fundația dorește să vândă obiecte realizate ”handmade” pentru strângerea banilor , și apelează la grupul nostru pentru a realiza obiectele. Ne pune la dispoziție materiale, iar elevii urmează să realizeze obiecte pentru vânzare (suporturi de lumânări, rame foto, etc) La următoarele trei ateliere se vor realiza aceste obiecte, iar apoi se va organiza o ieșire pentru a admira lucrările și a observa munca voluntarilor la standul cu vânzarea de obiecte.

e. Etapa funcționării optime (performing)

- ” Camera mea, universul meu” – elevii vor realiza obiecte decorative pentru interior pe teme diverse (fructe, flori, vară, vacanță, veselie, copilărie, joacă) – patru ședințe . Obiectele nu se vor mai realiza singular, ci vor fi rodul muncii în echipă, se vor distribui rolurile, în funcție de înclinațiile pe care le-au dovedit elevii pe parcursul etapelor dinainte.
- ” Magia copilăriei oglindită în lucrările noastre” – se va organiza o expoziție cu obiectele realizate, iar la organizare fiecare elev va avea rolul lui: de a sta la stand, de a invita colegii, de a da interviu pentru mass-media, de a distribui pliante, etc.
- ” Cadoul meu pentru tine” - elevii vor extrage câte un bilețel cuprinzând numele unui copil din grup. Numele va fi ținut secret până la finalul activității. Din lut polimeric, fiecare membru al grupului va realiza un breloc reprezentativ pentru elevul al cărui nume l-a extras. La final, elevii vor dărui brelocurile pe rând, motivând alegerea făcută în realizarea acestuia.

Analiza rezultatelor activității

Rezultatele obținute la chestionarul sociometric (exemplu)

Analiza acestor rezultate va fi realizată prin compararea răspunsurilor obținute în cele două etape ale experimentului formativ: pre-test – post-test.

Exemplu:

- *Tabelul nr. 1 – Distribuția rezultatelor obținute la chestionarul 1 în faza pre-test*

Întrebarea	Elevi cu CES	Numai elevi fără CES	Procentaj
1.	5	75	6,25 / 93,75
2. (N)	70	10	87,5 / 12,5
3.	10	70	12,5 / 87,5
4. (N)	72	8	90 / 10
5.	0	80	0 / 100
6. (N)	76	4	95 / 5
7.			
8.	0	80	0 / 100
9. (N)	76	4	95 / 5

Concluzii: Dintr-un total de 80 de elevi din clase normale/din grupurile de apartenență (elevi normali + elevi cu CES integrați în învățământul de masă) s-au dat următoarele răspunsuri:

1. Majoritatea (93,75 %) ar dori ca în viitor să aibă ca și colegi alți elevi decât cei cu CES
2. Majoritatea (87,5 %) ar dori ca pe viitor să nu mai fie colegi cu elevii cu CES
3. Majoritatea (87,5 %) ar alege pentru a forma o echipă sportivă colegi fără CES
4. Majoritatea (90 %) ar respinge ideea de a forma o echipă sportivă cu unul sau mai mulți colegi cu CES
5. Toți elevii chestionați (100 %) ar alege pentru a forma o echipă la un concurs școlar colegi fără CES
6. Majoritatea elevilor (95 %) ar respinge elevii cu CES din echipele pentru participarea la un concurs școlar
7. Motivele invocate sunt diverse, unele dintre acestea vizând strict faptul că elevul respins are CES
8. Nici unul dintre elevii chestionați (0%) nu a nominalizat vreun elev cu CES pentru funcția de șef al clasei

9. Majoritatea elevilor (95 %) au nominalizat elevi cu CES ca fiind total nepotrivii pentru funcția de șef al clasei.

- *Tabelul nr. 2 – Distribuția rezultatelor obținute la chestionarul 1 în faza post-test*

Întrebarea	Elevi cu CES	Numai elevi fără CES	Procentaj
1.	52	28	65/35
2. (N)	39	41	48,75/51,25
3.	64	16	80/20
4. (N)	10	70	12,5/87,5
5.	2	78	2,5/97,5
6. (N)	76	4	95 / 5
7.			
8.	2	78	2,5/97,5
9. (N)	65	15	81,25/18,75

Concluzii: Dintr-un total de 80 de elevi din clase normale/din grupurile de apartenență (elevi normali + elevi cu CES integrați în învățământul de masă) s-au dat următoarele răspunsuri:

1. Majoritatea (65 %) ar dori ca în viitor să aibă ca și colegi elevi cu CES
2. Aproximativ jumătate din elevi (48,75) ar dori ca pe viitor să nu mai fie colegi cu elevii cu CES
3. Majoritatea (80 %) ar alege pentru a forma o echipă sportivă și colegi cu CES
4. Majoritatea (87,5 %) nu ar respinge ideea de a forma o echipă sportivă cu unul sau mai mulți colegi cu CES
5. Marea majoritate a elevilor chestionați (97,5 %) ar alege pentru a forma o echipă la un concurs școlar colegi fără CES
6. Majoritatea elevilor (95 %) ar respinge elevii cu CES din echipele pentru participarea la un concurs școlar
7. Motivele invocate sunt diverse, majoritatea vizând faptul că elevii nominalizați nu posedă cunoștințe teoretice suficiente pentru a susține un concurs școlar
8. Marea majoritate a elevilor chestionați (97,5 %) au nominalizat elevi fără CES pentru funcția de șef al clasei
9. Majoritatea elevilor (81,25 %) au nominalizat elevi cu CES ca fiind total nepotrivii pentru funcția de șef al clasei.

Concluzii:

Procentul elevilor care ar dori/accepta pe viitor să aibă în clasă colegi cu CES a crescut simțitor; de asemenea, a crescut și gradul de popularitate al elevilor cu CES, în condițiile în care unii dintre aceștia au fost nominalizați pentru a forma echipe sportive sau chiar pentru funcția de șef al clasei.

Rezultatele obținute la chestionarul de cunoaștere a stimei de sine (exemplu)

- *Tabelul nr. 3 – Distribuția rezultatelor obținute la chestionarul 2 în faza pre-test*

Pentru răspunsurile a) se acordă 1 punct, pentru răspunsurile b) se acordă 0 puncte, iar pentru răspunsurile c) se vor acorda -1 punct.

În cazul în care rezultatul total este situat între 5-10, elevul își supraestimează calitățile școlare și sociale.

În cazul în care rezultatul este situat între 0-5, elevul este obiectiv în ceea ce privește propriile calități.

În cazul în care rezultatul este situat între 0 - -10, elevul are o stimă de sine scăzută, și se subestimează.

Nume/ clasa	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9	Q10	Total
R.G./ a V-a	0	0	0	-1	-1	0	0	0	-1	-1	-4
R.C./ a V-a	-1	0	0	-1	-1	0	0	0	-1	-1	-5
G.C./ a V-a	0	-1	0	-1	0	1	1	-1	0	0	-1
K.D./ a V-a	0	1	0	0	0	1	0	-1	0	0	1
M.I./ a V-a	-1	1	0	0	-1	0	0	-1	-1	-1	-4
G.G./ a VI-a	-1	0	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	-8
C.F. / a VI-a	0	0	0	0	0	1	0	-1	-1	-1	-2
M.C/ a VIII-a	-1	1	0	1	-1	-1	1	0	-1	-1	-2

- *Tabelul nr. 4 – Distribuția rezultatelor obținute la chestionarul 2 în faza post-test*

Răspunsuri interviu referitor la stima de sine post – test

Pentru răspunsurile a) se acorda 1 punct, pentru răspunsurile b) se acorda 0 puncte, iar pentru răspunsurile c) se vor acorda -1 punct.

In cazul in care rezultatul total este situat între 5-10 , elevul își supraestimează calitățile școlare si sociale.

In cazul in care rezultatul este situat între 0-5, elevul este obiectiv

In cazul in care rezultatul este situat între 0 - -10, elevul are o stima de sine scăzută, si se subestimează .

Nume/ clasa	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9	Q10	Total
R.G./ a V-a	0	0	0	0	-1	0	0	0	-1	0	-2
R.C./ a V-a	0	0	0	0	-1	0	0	0	-1	0	-2
G.C./ a V-a	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	4
K.D./ a V-a	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	8
M.I./ a V-a	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3
G.G./ a VI-a	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
C.F. / a VI-a	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
M.C/ a VIII-a	1	1	1	1	0	0	1	0	-1	0	4

Observăm că în cazul majorității elevilor cu CES chestionați stima de sine atinge cote aproximativ normale în urma participării la ARTelier.

Anexa 1

CHESTIONAR SOCIOMETRIC

Te rog să completezi chestionarul de mai jos răspunzând sincer la întrebări. Nu există răspuns greșit sau corect. Fii sincer, răspunsurile sunt anonime, numele tău nu va apărea nicăieri pe chestionar.

Q1. Numește trei colegi din clasă cu care ai dori să fii coleg și pe viitor, în cazul în care clasa s-ar reorganiza:

1.....

2.....

3.....

Q2. Numește trei colegi din clasă cu care nu ai dori să mai fii coleg pe viitor, în cazul în care clasa s-ar reorganiza:

1.....

2.....

3.....

Q3. Dacă ar trebui să participi la un concurs sportiv și să faci echipă cu încă trei colegi din clasă, pe cine ai alege?

1.....

2.....

3.....

Q4. Numește trei colegi cu care nu ai dori în nici un caz să faci echipă în cazul participării la un concurs sportiv.

1.....

2.....

3.....

Q5. Dacă ar trebui să participi la un concurs școlar la o anumită materie (istorie, geografie, matematică) și ar trebui să îți formezi o echipă de 3 colegi, pe cine ai alege?

1.....

2.....

3.....

Q6. Care sunt colegii din clasă cu care nu ai dori în nici un caz să formezi o echipă dacă ar fi să participi la un concurs școlar la o anumită materie? Fii sincer, răspunsurile sunt anonime.

1.....

2.....

3.....

Q7. Care este motivul pentru care nu dorești să formezi echipă cu aceștia?

.....

Q8. Numește trei colegi pe care i-ai propune pentru funcția de șef al clasei

1.....

2.....

3.....

Q9. Numește trei colegi pe care nu i-ai propune în nici un caz pentru funcția de șef al clasei

1.....

2.....

3.....

Datele următoare vor fi folosite numai în scop statistic

Ce vârstă ai?.....

În ce clasă ești?.....

Anexa 2

Chestionar de cunoaștere a stimei de sine

1. Ți place sa vii zilnic la școală?
 - a. Da, foarte mult
 - b. Uneori da, uneori nu
 - c. De cele mai multe ori, nu

2. Crezi că ai putea să te apuci de un sport nou și să ai succes?
 - a. Da, cu siguranță
 - b. Nu sunt sigur
 - c. Nu cred ca aş avea succes, nu sunt bun la sport

3. Câți dintre colegii tăi crezi că te-ar alege pe tine ca să faci parte din echipa lor?
 - a. Toți
 - b. Câțiva
 - c. Niciunul

4. Crezi că ai fi în echipa câștigătoare?
 - a. Da, cred ca mereu am câștiga
 - b. Nu știu daca am câștiga
 - c. Nu cred ca am câștiga

5. Cat de mulțumit ești de rezultatele tale la școală?
 - a. Foarte mulțumit
 - b. Sunt mulțumit dar aş putea mai bine
 - c. Nu sunt deloc mulțumit

6. Crezi ca ești capabil să faci lucrurile la fel de bine ca și mulți dintre cei din jurul tău?
 - a. Da, sunt la fel de bun sau poate mai bun decât ceilalți
 - b. Poate sunt mai bun decât alții
 - c. Nu, nu cred ca sunt mai bun decât ceilalți

7. Când ești într-un grup, te simți sigur pe tine și îți exprimi părerea?
- Da, mereu îmi exprim părerea
 - Foarte rar îmi exprim părerea
 - Nu îmi place să ies în evidență, prefer să fi ascultat de ceilalți
8. Crezi că cei din jur (colegii) sunt persoane mai valoroase decât tine?
- Da, majoritatea
 - Da, unii sunt, dar unii nu
 - Nu, eu sunt la fel de bun ca și ei
9. Cât de des ridici mâna în clasă pentru a răspunde la întrebările profesorilor?
- foarte des, în fiecare oră
 - rar, doar uneori
 - nu îmi place să ridic mâna, răspund numai dacă sunt întrebat
10. Cum te simți când ești în fața clasei și trebuie să răspunzi la întrebări?
- Mă simt confortabil, știu că voi răspunde bine
 - Uneori mă simt bine, uneori nu
 - Mă simt inconfortabil

Bibliografie:

- Cercel, R., Morar, S., Șatalan, L., Vidican, L. (2003) Inclusion of children with disabilities in mainstream schools by occupational therapy, Editura Universității din Oradea;
- Davido, R. (1988) Descoperiți-vă copilul prin desen , Editura Image, București;
- Gherguț, A. (2005) Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași;
- Păunescu, C. (1999) Psihoterapia educațională a persoanelor cu disfuncții intelective, Editura All Educational, București;
- Roco, M. (2004) Creativitate și inteligență emoțională, Colegium, Editura Polirom, Iași
- Rubin, J.A. (2009) Art-terapia. Teorie și practică, Editura Trei, București
- Sas, C. (coord) (2010) Cunoașterea și dezvoltarea competenței emoționale, Editura Universității din Oradea
- Vrașmaș, T. (2001) Învățământul integrat și/sau incluziv, Editura Aramis, București;
- Gheorghe, D. M. , Mastan, B (2005) Ghid de bune practici, Tehnici creative Editura Vanemonde, București